

UBND TP. HẢI PHÒNG SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO <u>ĐỀ CHÍNH THỨC</u>	KÌ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT NĂM HỌC 2026 - 2027 Môn thi: NGỮ VĂN <i>Thời gian làm bài: 120 phút (không kể thời gian phát đề)</i>
---	--

I. PHẦN ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc bài thơ sau:

CÂU HÁT

Kính tặng mẹ

Câu hát ru, giai điệu quyện với lời
mẹ vẫn hát về áo nâu, mưa nắng
Cánh đồng toan lo, con đò đứng lặng
mẹ ru, thời con gái có ngủ đâu!

Câu hát ru thời cắt cỏ chăn trâu
thời túm tụm vô tư mùa xuân ấy
Đêm hát chèo có người trai níu lại
thành tơ duyên trữu xuống vai gầy.

Mẹ nuôi con câu hát cũng vui đây
những trái gió trở trời, những chiêm Khê¹ mùa lụt
Trên mái nhà bão bao lần xô giạt
câu hát ru giông tố hoá bình yên.

Câu hát ru ngon giấc tuổi thơ con
lại thức dậy trong lời bà ru cháu
Câu hát ru một thời đau đáu
những sớm chiều bay lên...

(In trong tập thơ Phút rành rang sống chậm, Nguyễn Trọng Hoàn, NXB Hội Nhà văn, năm 2019, tr.167)

Chú thích:

- Nguyễn Trọng Hoàn quê ở tỉnh Hưng Yên, là hội viên Hội Nhà văn Việt Nam. Tên khai sinh của ông đồng thời là bút danh nghiên cứu phê bình văn học và sáng tác (thơ, văn, kịch bản phim). Ông từng đạt nhiều giải thưởng trong các cuộc thi sáng tác thơ.

- *chiêm Khê¹*: vụ chiêm bị hạn, không thuận lợi cho việc trồng lúa (Theo Từ điển tiếng Việt).

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0,5 điểm). Xác định thể thơ của bài thơ trên.

Câu 2 (0,5 điểm). Tìm những hình ảnh xuất hiện trong câu hát của mẹ ở khổ thơ thứ nhất.

Câu 3 (1,0 điểm). Nêu ý nghĩa của hai dòng thơ sau:

*Trên mái nhà bão bao lần xô giạt
câu hát ru giông tố hoá bình yên.*

Câu 4 (1,0 điểm). Phân tích hiệu quả của biện pháp tu từ điệp ngữ trong khổ thơ cuối.

Câu 5 (1,0 điểm). Nêu thông điệp sâu sắc nhất từ bài thơ và những việc làm của em để thực hiện thông điệp đó.

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) ghi lại cảm nghĩ của em về bài thơ Câu hát của nhà thơ Nguyễn Trọng Hoàn ở phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm)

Hiện nay, một số bạn trẻ chưa thấu hiểu được nỗi vất vả của cha mẹ.

Hãy viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ của em và đề xuất những giải pháp phù hợp để giải quyết vấn đề trên.

ĐÁP ÁN THAM KHẢO

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1. Thể thơ tự do

Câu 2. Những hình ảnh xuất hiện trong câu hát của mẹ: *áo nâu, mưa nắng, cánh đồng, con đò*

Câu 3. Ý nghĩa của hai dòng thơ:

- Hình ảnh “bão bao lần xô giạt” gợi lên những khó khăn, thử thách của cuộc sống mà mẹ phải đối mặt
- Trong hoàn cảnh ấy, câu hát ru của mẹ có sức mạnh xoa dịu, chở che, khiến “giông tố hoá bình yên”, giúp con cảm thấy an toàn, vững lòng trước nghịch cảnh.
- Ca ngợi ý nghĩa lớn lao của lời mẹ ru và tình mẫu tử

Câu 4.

- Điệp ngữ: “Câu hát ru”
- Tác dụng:
 - + Làm cho giọng thơ giàu nhạc điệu, tha thiết, sâu lắng
 - + Nhấn mạnh vai trò, ý nghĩa sâu sắc của câu hát ru trong cuộc đời con: theo con từ tuổi thơ đến khi trưởng thành
 - + Gợi sự bền bỉ, thiêng liêng của lời ru mẹ, thể hiện tình mẫu tử sâu nặng

Câu 5.

- Bài thơ gửi gắm thông điệp về tình mẫu tử thiêng liêng, nhắc nhở mỗi con người cần biết yêu thương, biết ơn và trân trọng công lao, sự hi sinh của mẹ
- Những việc làm để thực hiện thông điệp:
 - + Quan tâm, yêu thương, hiếu thảo với cha mẹ
 - + Chăm ngoan, học tập tốt
 - + Biết chia sẻ việc nhà, giúp đỡ cha mẹ trong khả năng của mình
 - + Lắng nghe, thấu hiểu và thể hiện lòng biết ơn bằng những hành động cụ thể hằng ngày
- ...

II. ĐỌC HIỂU

Câu 1.

1. Mở đoạn:

Giới thiệu vấn đề nghị luận: Cảm nhận bài thơ “Câu hát”.

2. Thân đoạn

*** Giá trị nội dung:**

- Hình ảnh người mẹ hiện lên qua câu hát ru:
 - + Cuộc đời lam lũ, tảo tần: Hình ảnh *áo nâu, mưa nắng, cánh đồng, con đò* gắn với tuổi trẻ nhiều vất vả.
 - + Sự hi sinh và tình yêu thương của mẹ: Dù cuộc sống nhọc nhằn, mẹ vẫn dùng lời ru để nuôi dưỡng tâm hồn con.
- Giá trị của câu hát ru:

- + Câu hát ru có sức mạnh xoa dịu gian khó, thể hiện tình yêu thương vô bờ bến của mẹ.
 - + Câu hát ru không chỉ nuôi lớn tuổi thơ con mà còn được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác.
- => Khơi gợi lòng biết ơn, trân trọng đối với mẹ cũng như những câu hát ru thân thuộc.

*** Đặc sắc nghệ thuật:**

- Thể thơ tự do
- Hình ảnh giản dị, gần gũi, đậm chất làng quê.
- Điệp ngữ "câu hát ru" tạo âm hưởng nhịp nhàng mà da diết
- Giọng thơ chân thành, giàu cảm xúc.

3. Kết đoạn

Khẳng định lại giá trị của bài thơ

Câu 2.

1. Mở bài

Giới thiệu vấn đề nghị luận

2. Thân bài

*** Giải thích**

- “Thấu hiểu nỗi vất vả của cha mẹ” là nhận thức và cảm thông với những khó nhọc, hy sinh, lo toan của cha mẹ trong cuộc sống.

*** Thực trạng vấn đề:**

- + Một số bạn trẻ ngày nay thường có thói quen đòi hỏi, hưởng thụ mà không quan tâm đến hoàn cảnh gia đình.
- + Chi tiêu lãng phí, không quý trọng công sức lao động của cha mẹ.
- + Thường xuyên cãi lời, trách móc hoặc có thái độ thiếu lễ phép với cha mẹ.
- + Ít chia sẻ việc nhà, không quan tâm đến sức khỏe, thờ ơ khi cha mẹ ốm đau, vất vả.

*** Nguyên nhân và hậu quả:**

- Nguyên nhân:

- + Tâm lý tuổi trẻ còn vô tư, ích kỷ, chỉ quan tâm đến bản thân. Được cha mẹ bao bọc quá mức nên chưa có cơ hội trải nghiệm khó khăn từ đó chưa hiểu hết giá trị lao động và tiền bạc.
- + Người trẻ ngày nay dành quá nhiều thời gian cho mạng xã hội, từ đó ít nhiều bị ảnh hưởng bởi bạn bè xấu, lối sống thực dụng của một bộ phận giới trẻ trên mạng dẫn đến việc ngày càng ít trò chuyện và gắn kết với cha mẹ.
- + Một số bạn trẻ ngày nay thiếu sự giáo dục về lòng biết ơn và trách nhiệm trong gia đình, nhà trường.

- Hậu quả:

- + Bản thân người trẻ hình thành lối sống ích kỷ, thiếu trách nhiệm khiến cha mẹ buồn lòng, tổn thương về tinh thần.

=> Tình cảm gia đình ngày càng xa cách.

- + Làm mai một những giá trị đạo đức truyền thống tốt đẹp của dân tộc như hiếu thảo, biết ơn.

HS tìm và lựa chọn các dẫn chứng phù hợp cho bài viết

*** Giải pháp cho vấn đề:**

- Đối với bản thân mỗi bạn trẻ:

- + Học cách đặt mình vào hoàn cảnh của cha mẹ để cảm thông.
- + Biết nói lời cảm ơn, xin lỗi và thể hiện tình yêu thương với cha mẹ.
- + Chăm chỉ học tập, rèn luyện đạo đức để không phụ lòng cha mẹ.
- + Chia sẻ việc nhà, quan tâm đến sức khỏe và cảm xúc của cha mẹ.
- + Không phụ thuộc vào mạng xã hội, có sự chất lọc nội dung tích cực khi sử dụng mạng xã hội.

- Đối với gia đình:

- + Cha mẹ nên dành thời gian trò chuyện, chia sẻ với con.
- + Giáo dục con về giá trị của lao động và lòng biết ơn.

- Đối với nhà trường và xã hội:

- + Tăng cường giáo dục đạo đức, kỹ năng sống.
- + Tổ chức các hoạt động trải nghiệm, thiện nguyện để học sinh hiểu hơn về giá trị của sự hi sinh và lao động.

*** Mở rộng vấn đề, liên hệ bản thân**

3. Kết bài

Khẳng định lại vấn đề nghị luận